

Valtion talousarvio vuodelle 2023

Valikoituja huomioita valtiovarainvaliokunnalle

Pasi Sorjonen, pääekonomisti
27.9.2022

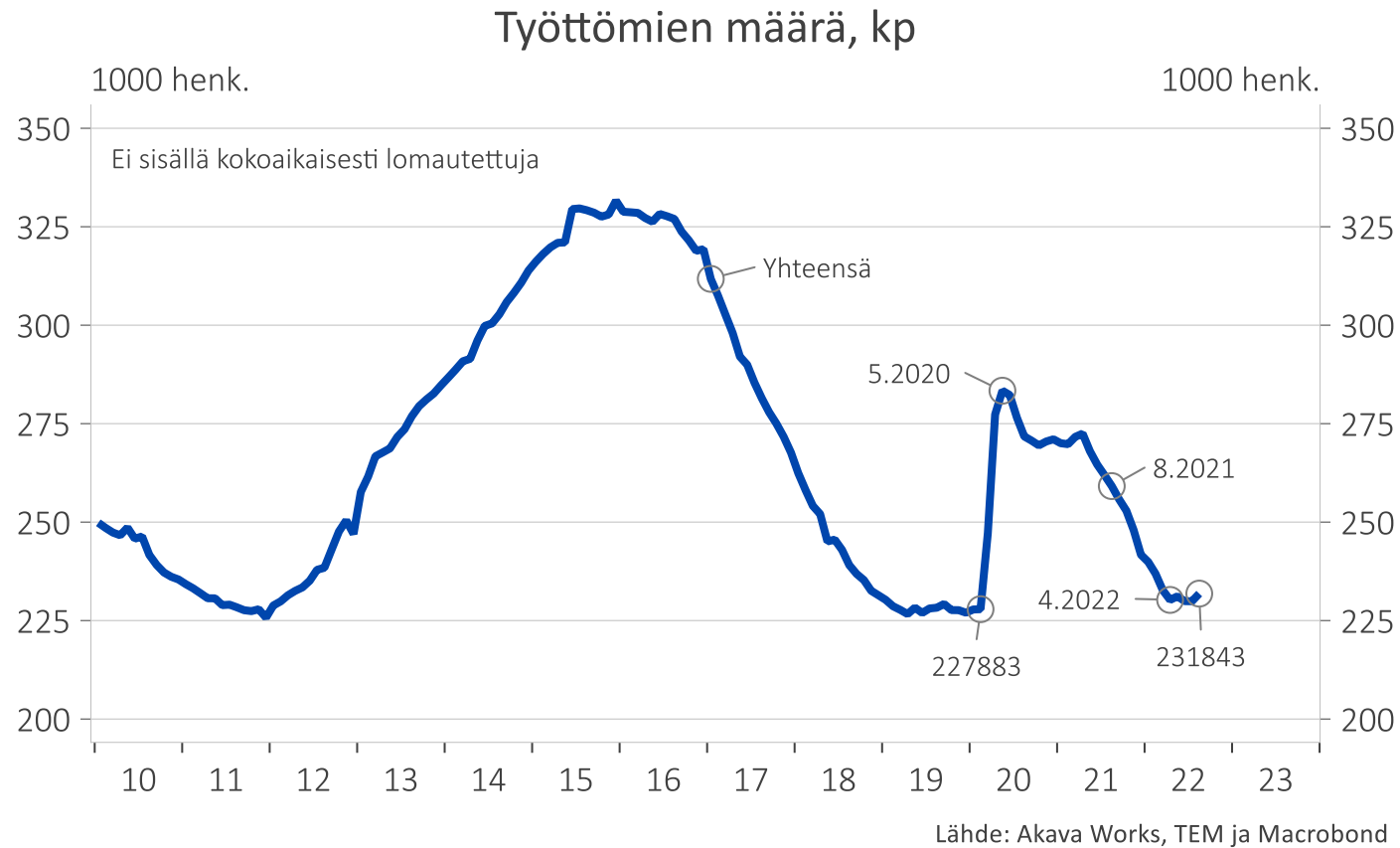

Akava

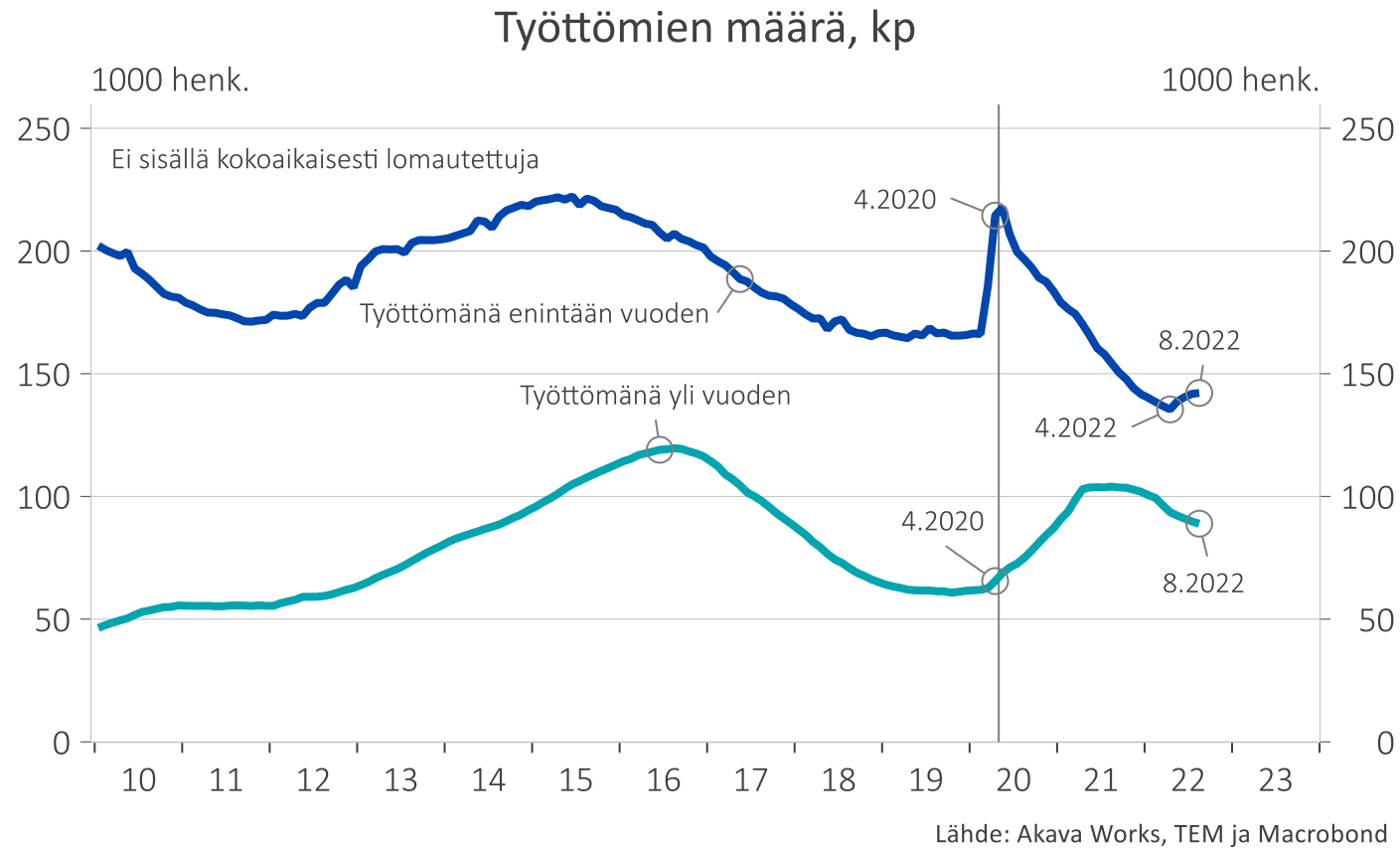
Huomioita talouskehityksestä

- Suomen talous kasvoi vuoden 2022 alkupuoliskolla kaikkia odotuksia vahvemmin.
- VM:n ennustaa, että talous supistuu vuoden jälkipuoliskolla sekä kenties vuoden 2023 alussa – lyhyt taantuma siintää edessä.
- Vaihtuuko suunta työmarkkinoilla – työttömyys on kääntynyt lievään nousuun ja työllisyys on vakautunut?
- Nousukauden huipulla julkinen talous ei ole kestävällä pohjalla – tarvitaan yli vaalikauden ulottuva tervehdyttämisen suunnitelma.

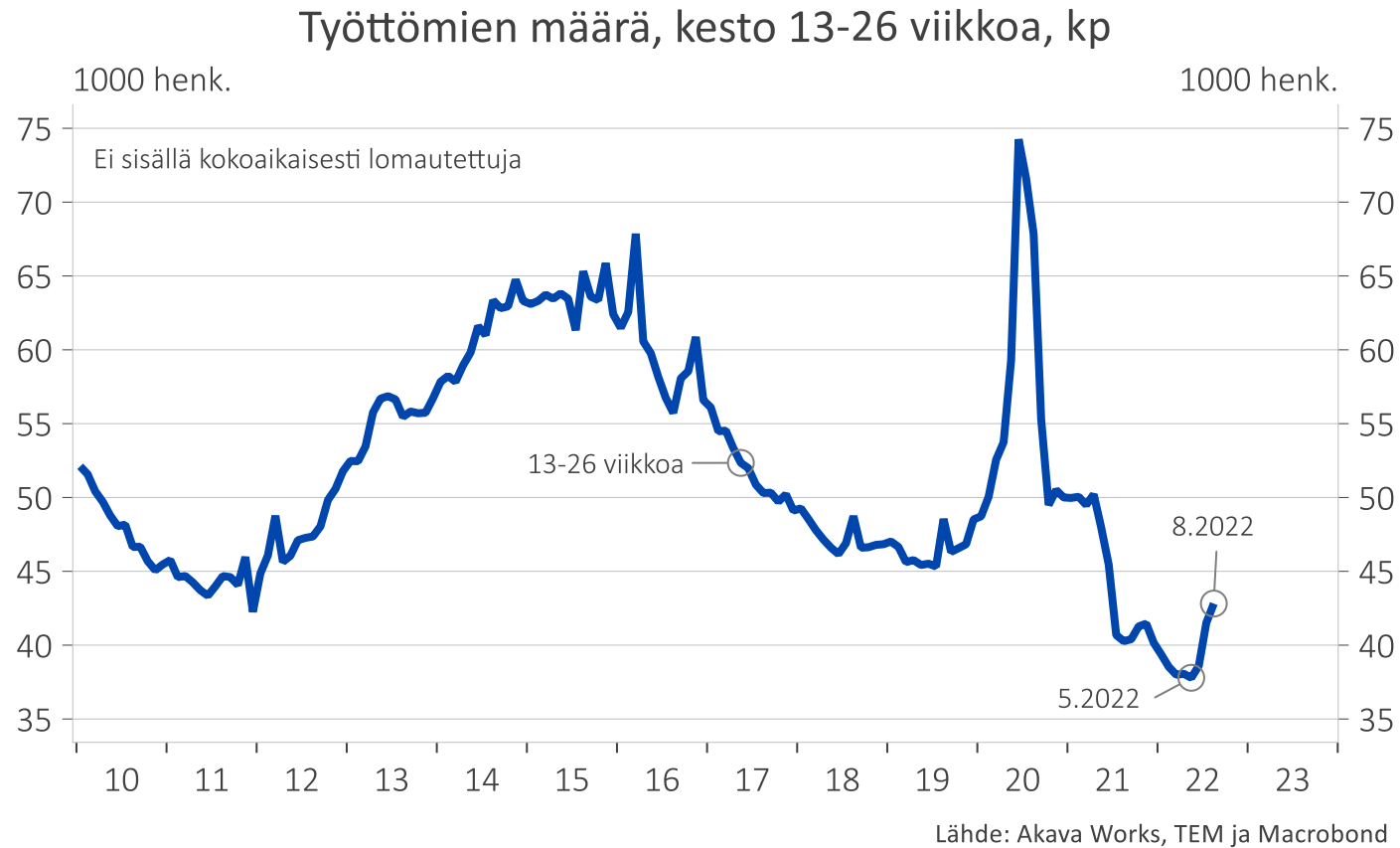
Työttömien määrän aleneminen näyttää pysähtyneen jo huhtikuussa

Pitkäaikaistyöttömyys vähenee edelleen – alle vuoden mittainen työttömyys kohoaa

Lyhyet työttömyydet ovat alkaneet venyä – 3-6 kuukauden mittaiset työttömyydet nousussa

Talouspoliittisten toimien arviointia ...

- Ansiotuloveroperusteiden indeksitarkistus (erinomainen asia) pyrkii siihen, että verotus ei kiristy progressiivisen verojärjestelmän ja yleisen ansiotason nousun seurauksena.
 - Aiemmin sen mukaan, kumpi on suurempi, ennakoitu ansiotason nousu vai inflaatioprosentti.
 - Vuoden 2022 indeksikorotus (3 %) jäi hyvin pieneksi, kun kuluttajahinnat kohoavat 6-7 %.
 - Esimerkki 1: henkilön ansiotulot +6 %, reaalitytulot ennallaan, mutta verotus on kiristynyt
 - Esimerkki 2: henkilön ansiotulot +3 %, verotus pysyy ennallaan, vaikka reaalitytulot ovat supistuneet 3–4 %.

... talouspoliittisten toimien arviointia

- Palkansaajien ostovoima on heikentynyt vuonna 2022
 - Hinnat ovat nousseet paljon enemmän kuin tulot.
 - Reaalitulojen verotus on kiristynyt puutteellisten inflaatiotarkistusten vuoksi – tätä ei ole kaiki suunniteltu, vaan tähän on ajauduttu.
 - Indeksitarkistuksen korottaminen kesken vuoden olisi ollut nopea ja näppärä tapa auttaa kotitalouksia – uusien tulonsiirtojen tarve olisi pienempi ja ne voitaisiin kohdistaa tarkemmin.
- Vuoden 2023 osalta pitää varmistaa, että veroperusteisiin tehtävä indeksitarkistus takaa sen, että reaalitulojen verotus kevenee, kuten normaaleina vuosina on tapana
 - Riittävän suuri indeksitarkistus kompensoisi myös reaalitulojen verotuksen jo toteutunutta kiristymistä vuonna 2022.
 - Elvyttävä finanssipolitiikka sopisi heikkenevään suhdannetilanteeseen.

Talouspoliittisten toimien arviointia – kiitokset!

- Akava kiittää panostuksia tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä vuodesta 2023 alkaen verotuksessa käyttöön tulevaa yritysten tutkimus- ja kehittämistoiminnan lisävähennystä.
- Venäjän hyökkäyssota on muuttanut Suomen turvallisuusympäristöä. Menojen lisäykset maanpuolustukseen, raja- ja kyberturvallisuuteen sekä huoltovarmuuteen ovat välttämättömiä.

Kiitos!

Akava